

Regional utveckling Social hållbarhet

Västra Götalandsregionen

2021-08-31

Diarienummer: RS 2019–02964

Mål för social hållbarhet:

Nuläge 2021

Om rapporten

I april 2021 beslutade regionfullmäktige om Mål för social hållbarhet 2030 (dnr RS 2019–02964) för Västra Götalandsregionen. Målen gäller för Västra Götalandsregionens förvaltningar och bolag samt för verksamheter som finansieras av Västra Götalandsregionen.

”Vi i Västra Götalandsregionen ska aktivt bidra till en socialt hållbar utveckling i den verksamhet vi driver och i avtal och överenskommelser vi sluter. Det ska märkas när vi möter dem som våra verksamheter är till för, när vi prioriterar, fattar beslut, arbetar främjande och förebyggande samt när vi kommunicerar, samverkar och för dialog. Mänskliga rättigheter och jämlikhet ska vara i centrum för Västra Götalandsregionens arbete.”¹

Rapporten beskriver ett nuläge för indikatorerna som är framtagna för att följa utvecklingen för målen som kommer att gälla år 2021–2030. Rapporten är tänkt att utgöra ett kunskapsunderlag för VGR:s förtroendevalda och verksamheter och synliggör olika aspekter av social hållbarhet. Underlaget kan därmed stödja organisationens arbete bland annat för en jämlik hälsa, demokrati och tillit. Indikatorerna kommer att följas upp och redovisas årligen.

Uppföljningen av arbetet för social hållbarhet ska integreras i förvaltningars och bolags ordinarie verksamhetsuppföljning samt på en regionövergripande nivå i samband med årsredovisningen.

¹ Mål för social hållbarhet 2030 s. 3

Innehåll

Bakgrund	4
Social hållbarhet.....	4
Ojämlighet i hälsa	4
Mål för social hållbarhet	5
Nulägesrapportens innehåll.....	6
Mål 1: God hälsa och välbefinnande.....	7
Delmål 1.1: Främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier	9
Delmål 1.2: Främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet	12
Delmål 1.3: Främja psykisk hälsa och förebygga suicid	14
Delmål 1.4: Främja goda levnadsvanor och ett hållbart arbetsliv.....	16
Mål 2: Jämlikhet och lika rättigheter	20
Delmål 2.1: Främja kunskap om jämlikhet och rättigheter.....	22
Delmål 2.2: Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader.....	22
Delmål 2.3: Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet	23
Mål 3: Tillit, trygghet och delaktighet.....	26
Delmål 3.1: Främja ansvarstagande och transparent organisation.....	27
Delmål 3.2: Motverka tvång, kränkningar, hot och våld	29
Delmål 3.3: Främja medskapande och dialog.....	31
Översikt indikatorer, källor och resultat	34

Bakgrund

Social hållbarhet

Västra Götalandsregionen leds av visionen Det goda livet i Västra Götaland vilket innebär att vi ska bidra till ett gott liv för varje människa genom hela livet. I visionen står att hållbar utveckling utifrån ekonomisk, social och miljömässig dimension ska utgöra en ram för allt utvecklingsarbete i Västra Götaland och beaktas i samtliga beslut.

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.

Social hållbarhet är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett socialt hållbart samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget (resilient).²

Ojämlighet i hälsa

Ojämlighet i hälsa skapas av att olika grupper i samhället, till exempel kvinnor och män eller olika socioekonomiska grupper, har systematiskt olika livsvillkor, levnadsförhållanden och levnadsvanor. Detta påverkar risken för både smittsamma och icke smittsamma sjukdomar. Grupper i särskilt utsatta situationer kan till exempel vara personer med vissa funktionsnedsättningar, migranter, nationella minoriteter, ensamstående föräldrar, hbtq-personer och personer som står utanför arbetsmarknaden. Det kan handla om ökad risk för ohälsa eller sämre tillgång till samhällets vård- och stödutbud. Ofta sammanfaller dessa tillstånd.

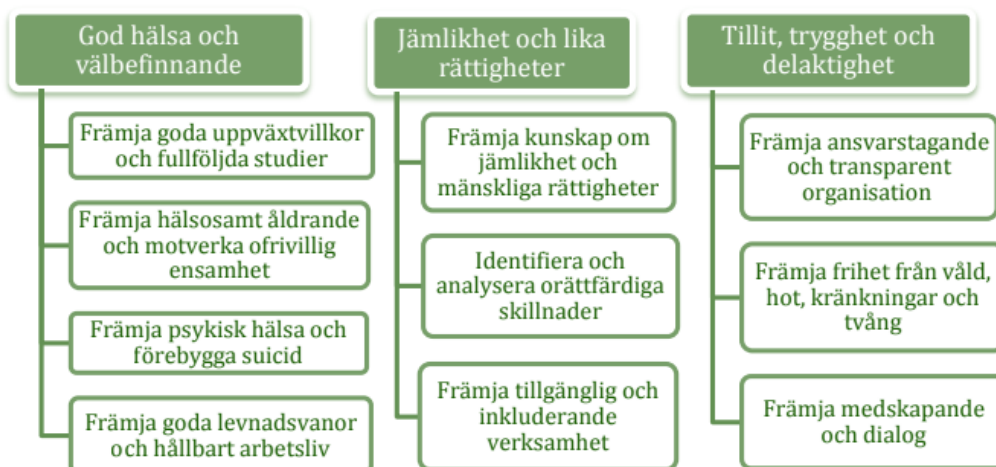
Ojämlighet i hälsa kan också ses ur ett livsloppsperspektiv. Det innebär att hälsan och ojämlikheten i hälsa är ett resultat av processer som pågått under hela livet, där faktorer som uppväxt, familj, skola, arbete och boende formar förutsättningarna för ett hälsosamt liv. Hälsan vid en tidpunkt är kopplad till den position man har vid den tidpunkten, men också till den position man har haft som barn och genom livet och den exponering av olika riskfaktorer för hälsan som det innebär.

² Beskrivning av social hållbarhet från Folkhälsomyndigheten och SKR:s plattform för social hållbarhet

Mål för social hållbarhet

Mål för social hållbarhet 2030³ har tagits fram med utgångspunkt i Agenda 2030 och är Västra Götalandsregionens prioriteringar i genomförandet av den sociala dimensionen i de globala hållbarhetsmålen.

Målen för social hållbarhet består av tre övergripande mål: God hälsa och välbefinnande, Jämlikhet och lika rättigheter samt Tillit, trygghet och delaktighet. Kopplat till varje övergripande mål finns delmål som beskriver prioriteringar under målperioden.

Målen har bäring på de största utmaningarna för den sociala hållbarheten som Västra Götalandsregionen står inför och omfattar verksamheternas ansvar i tre olika roller:

- i förhållande till de våra verksamheter är till för; patienter, resenärer, besökare och andra målgrupper.
- i förhållande till medarbetare och förtroendevalda.
- i förhållande till invånarna; alla som bor, vistas och verkar i Västra Götaland.

Planering och uppföljning av arbetet med målen sker i Plan & styr-modulen ”VGR-gemensamma strategier och program”. Regional utveckling avdelning social hållbarhet har ett regionövergripande uppdrag att leda, samordna och utveckla arbetet med att nå målen för social hållbarhet. I detta ansvar ingår bland annat att utveckla, sammanställa och rapportera regiongemensamma indikatorer samt att sammanfatta och analysera regionens måluppfyllelse.

Läs mer om målen på www.vgregion.se/om-vgr/hallbarhet/

³ Antagna av regionfullmäktige 2021-04-13 Dnr. RS 2019-02964

Nulägesrapportens innehåll

Västra Götalandsregionens indikatorer kopplade till Mål för social hållbarhet 2030 syftar till att följa om utvecklingen i länet och koncernen går i målens riktning. De övergripande målens indikatorer består i huvudsak av information om utfallet för invånarna i länet medan indikatorerna på delmålsnivå är mått på regionens kvalitet inom olika verksamhetsområden.

I rapporten har utveckling över tid studerats utifrån de valda indikatorerna och jämförelser har genomgående gjorts på kön. Där det har varit möjligt har även jämförelser gjorts med liknande regioner utifrån socioekonomi. De resultat som redovisas för indikatorerna är de senast tillgängliga vid rapportens framtagande.

Uppgifter om källor och definitioner kopplat till indikatorerna återfinns i slutet av denna rapport.

Mål 1: God hälsa och välbefinnande

- Hälsa och välbefinnande bland invånarna i Västra Götaland ska förbättras till år 2030.

God hälsa är grundläggande för ett gott liv och ett socialt hållbart samhälle. Rätten till bästa möjliga hälsa är en av de mänskliga rättigheterna. Sveriges folkhälsopolitiska mål är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Det finns åtta nationella målområden som beskriver bestämningsfaktorer för hälsa; det tidiga livet, kunskaper, arbete, inkomst, boende, levnadsvanor, delaktighet samt hälso- och sjukvård.

Västra Götalandsregionen kan själv och i samverkan med andra påverka hälsan i befolkningen genom att arbeta hälsofrämjande och förebyggande i hälso- och sjukvård och tandvård. Vi påverkar även hälsan som arbetsgivare, genom regional utveckling samt inom kultur och utbildningsverksamhet. Den service vi erbjuder våra invånare ska kompensera för ojämlika livsvillkor och stärka möjligheterna till hälsa och välbefinnande för individer och grupper med mindre egna resurser.

Indikatorer

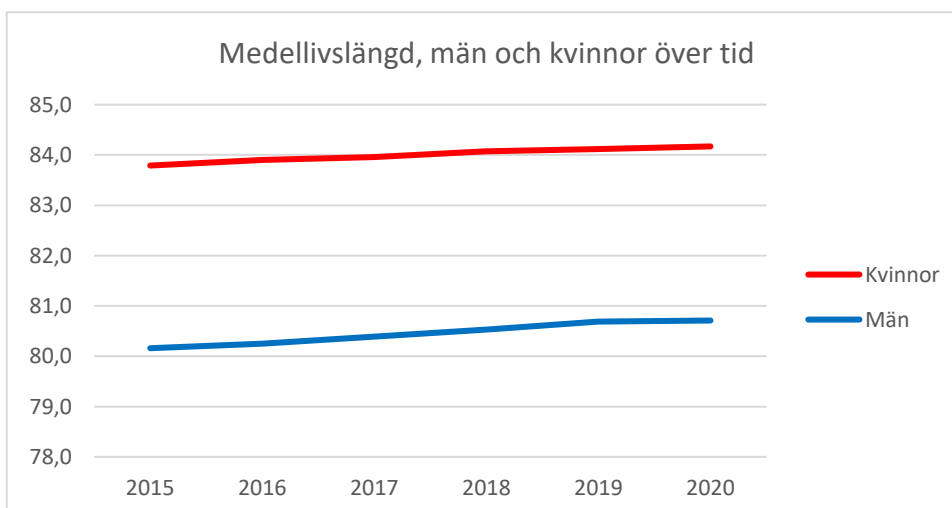
Medellivslängd

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
84 år	81 år

Utveckling över tid:

Diagrammet visar att det finns skillnader i medellivslängd mellan kvinnor och män.

Det finns däremot ingen skillnad mellan Västra Götaland och riket och endast marginella skillnader jämfört med socioekonomiskt liknande regioner.

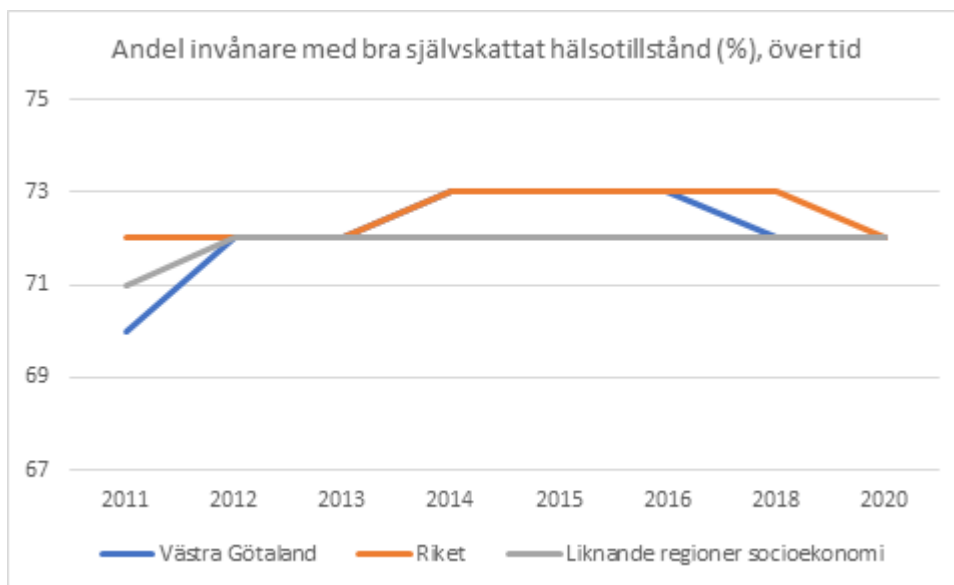
Andel invånare som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

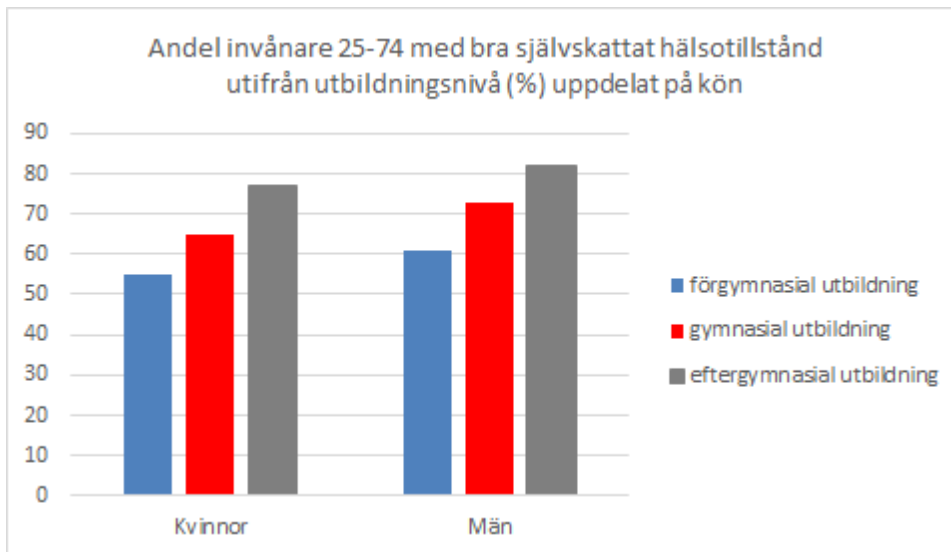
Kvinnor	Män
70%	74%

Utveckling över tid och jämförelse med andra regioner:

En större andel av männen än av kvinnorna i Västra Götaland upplever sitt hälsotillstånd som bra. Det självskattade hälsotillståndet bland befolkningen i Västra Götaland har försämrats något de senaste åren men ligger på samma nivå som riket.

Jämförelse olika utbildningsnivå:

Diagrammet visar att invånare med eftergymnasial utbildning i högre utsträckning uppger sitt hälsotillstånd som bra. Högutbildade har som grupp bättre hälsotillstånd, ju högre utbildning desto bättre självskattad hälsa.

Delmål 1.1: Främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier

För att åstadkomma en god och jämlik hälsa är det viktigt att skapa, stötta och stärka en god start i livet och jämlika uppväxtvillkor, så att alla barn får grundläggande förutsättningar att utifrån sina villkor utveckla kognitiva, emotionella, sociala och fysiska förmågor. Ojämlighet i livsvillkor mellan olika familjer på grund av till exempel utbildningsnivå, sysselsättning och migrationsbakgrund bidrar till att barn och unga har skilda förutsättningar för hälsa, utveckling och utbildning. En god hälsa gör det lättare att tillgodogöra sig utbildning, och utbildning lägger i sin tur en grund för god hälsa.

Västra Götalandsregionen möter barn och unga under hela uppväxten och ska arbeta för att stärka barn och ungas rättigheter, utjämna skillnader i livsvillkor och hälsa, skydda barn och unga som befinner sig i utsatta situationer samt förbättra förutsättningarna för barn och unga att fullfölja sina studier. Hälsöfrämjande och förebyggande insatser kan ske såväl inom hälso- och sjukvården som inom regional utveckling och kultur där folkhögskolor och naturbruksgymnasier, tillgång till kultur och fritidsaktiviteter samt tillgänglig kollektivtrafik för barn och unga är några exempel.

Indikatorer

Andel barn inskrivna på BVC som fått första hembesöket

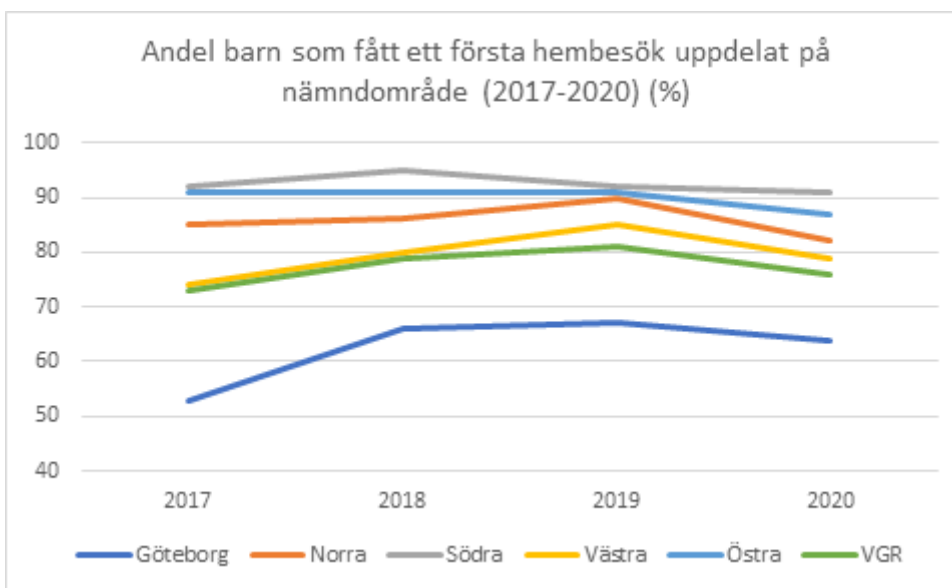
Målsättning: 100%

Nuläge:

VGR

64%

Utveckling över tid och jämförelse mellan nämndområden:

Diagrammet visar stora skillnader i genomförandet av hembesök mellan de olika områdena. Det visar också en nedgång av andelen barn som fått ett första hembesök från BVC. Nedgången syns i samtliga nämndområden och kan troligtvis förklaras som en effekt av pandemin.

Antal barn och unga som deltagit i kulturaktivitet

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

VGR

343 600

Utveckling över tid:

Diagrammet visar en kraftig minskning (53%) av antalet besök av barn och unga under 2020, vilket beror på pandemin. Andelen barn- och ungdomsbesök av det totala antalet besök var 25 procent.

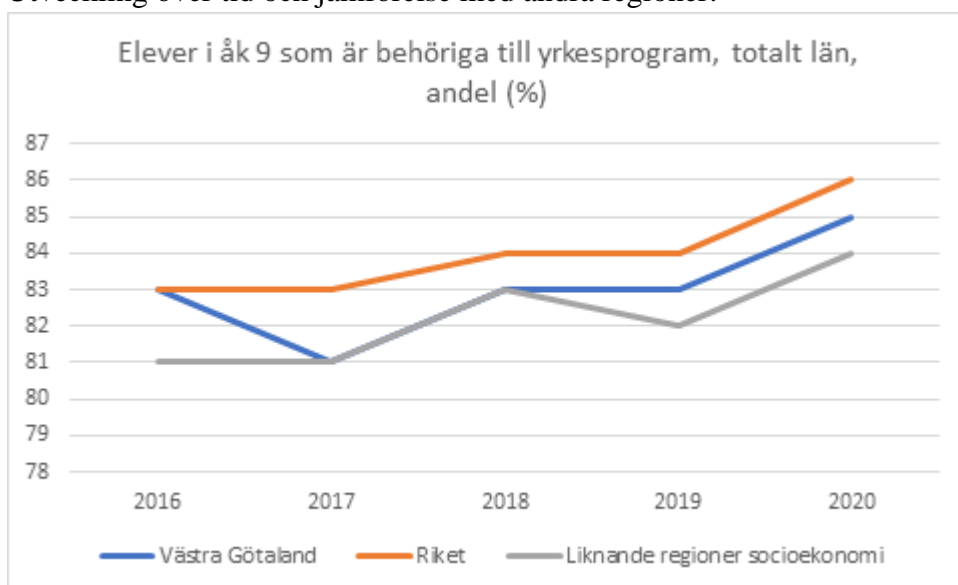
Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Flickor	Pojkar
84%	82%

Utveckling över tid och jämförelse med andra regioner:

Diagrammet visar att andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har ökat. Flickor har i genomsnitt högre andel gymnasiebehörighet. Under de senaste åren har dock könsskillnaderna minskat.

Delmål 1.2: Främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet

Att främja ett hälsosamt åldrande handlar om att möjliggöra välbefinnande och säkerställa rättigheter genom till exempel hälsosamma levnadsvanor, sociala kontakter och god vård vid behov. Särskilda riskfaktorer för äldre är ofrivillig ensamhet och fallskador. Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande insatser från såväl samhällets som individens sida kan förbättra äldres hälsa och livskvalitet, och därmed även bidra till minskade samhällskostnader för vård och omsorg.

Västra Götalandsregionen ska i kontakten med äldre invånare arbeta med hälsofrämjande, sjukdoms- och skadeförebyggande insatser. Äldre ska erbjudas en jämlik, kunskapsbaserad och säker vård av god kvalitet. Västra Götalandsregionen ska utveckla arbetet med digitala vårdtjänster och nära vård för att bidra till långsiktig social hållbarhet samtidigt som vi också är vaksamma på att tjänster utformas så att de fungerar för alla och att alternativ till digitala lösningar alltid finns för de som behöver. Genom till exempel goda förutsättningar för äldre i hela länet att resa med kollektivtrafik och delta i kultur och folkbildning kan Västra Götalandsregionen bidra till livskvalitet och möjligheter till social samvaro.

Indikatorer

Upplevd ensamhet 65–84 år

Målsättning: Minskande trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
6%	3%

I åldersgruppen 65 – 84 år upplever kvinnor sig ensamma i större utsträckning än männen.

Detta är en ny tilläggsfråga för Västra Götaland i undersökningen Hälsa på lika villkor och därför finns ingen jämförelse över tid.

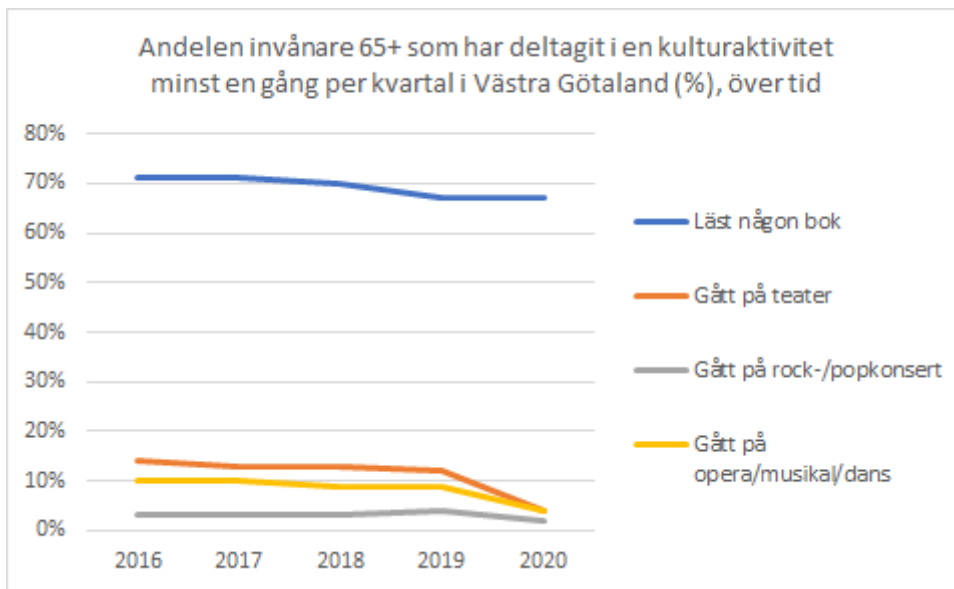
Andel invånare 65 + som har deltagit i kulturaktivitet minst en gång per kvartal

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

	Läst någon bok	Gått på teater	Gått på rock-/popkonsert	Gått på opera/musikal/dans
Kvinnor	76%	5%	1%	5%
Män	59%	4%	2%	3%

Utveckling över tid:

Diagrammet visar att deltagandet i offentliga kulturaktiviteter har minskat under det senaste året vilket kan antas ha samband med pandemin.

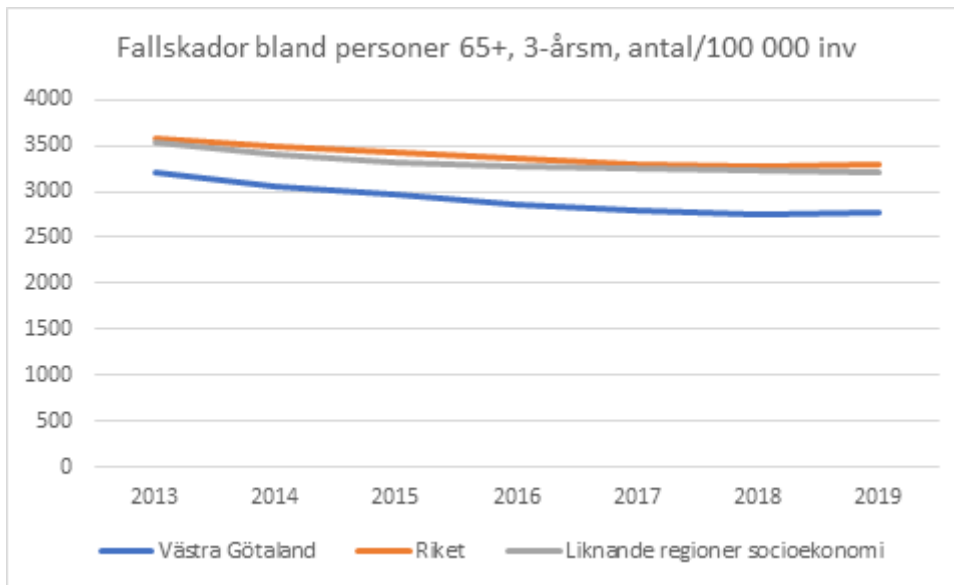
Antal fallskador per 100 000 invånare bland invånare 65+

Målsättning: Minskande trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
3217	2257

Utveckling över tid och jämförelse med andra regioner:

Diagrammet visar en minskning över tid av andel invånare 65 år och äldre som vårdats på grund av fallolyckor. Västra Götaland har färre fallskador per 100 000 invånare än riket.

Delmål 1.3: Främja psykisk hälsa och förebygga suicid

Det psykiska måendet är grundläggande för hälsa, välbefinnande och funktionsförmåga och varierar helt normalt genom livet. Det är först när vi under långa perioder inte får tillräckligt med återhämtning eller när nedstämdhet och oro tenderar att bli ett normaltillstånd, som vi närmar oss gränsen för vad som kan betraktas som psykisk ohälsa. Det är viktigt att normala reaktioner inte sjukdomsförklaras, samtidigt som det också är viktigt att tidigt identifiera och behandla psykiatriska tillstånd.

Västra Götalandsregionen ska främja psykisk hälsa genom till exempel förutsättningar för eget skapande, deltagande i kulturlivet och folkbildningen. Västra Götalandsregionen ska även arbeta för att förebygga och tidigt upptäcka psykisk ohälsa/suicidrisk samt vid behov skyndsamt sätta in insatser. Vi ska säkerställa att personer med psykisk ohälsa, psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning har tillgång till en jämlik, kunskapsbaserad och säker vård och omsorg av god kvalitet.

Indikatorer

Andel invånare med gott psykiskt välbefinnande

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
86%	87%

Utvecklingen över tid kan inte redovisas då denna variabel inte har funnits tidigare i undersökningen Hälsa på lika villkor.

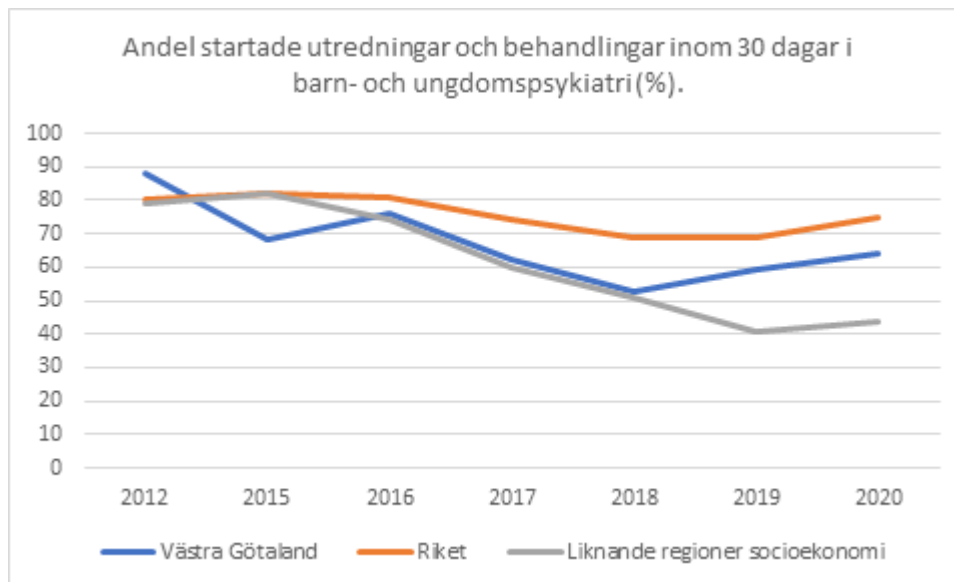
Andel startade utredningar och behandlingar inom 30 dagar i barn- och ungdomspsykiatri

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

VGR
64%

Utveckling över tid och jämförelse med andra regioner:

Diagrammet visar en förbättring under de senast redovisade åren. Enligt vårdgarantin ska barn som söker BUP få en första bedömning inom 30 dagar. Efter det gäller 30 dagar för att starta utredning eller behandling. För första linjen gäller bedömning inom 3 dagar i primärvården.

Hållbart medarbetarengagemang HME

HME består av 9 frågor i VGR:s medarbetarenkät som tillsammans bildar fyra index; styrning, motivation och ledarskap samt totalindex för samtliga frågor.

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

VGR
78%

Utveckling över tid:

Motsvarande värde vid undersökningen 2017 var 77%.

Delmål 1.4: Främja goda levnadsvanor och ett hållbart arbetsliv

Goda levnadsvanor möjliggör ökad livskvalitet och förmåga att klara vardag, studier och arbete, medan brister i till exempel fysisk aktivitet och matvanor bidrar till ohälsa och sjukdom. Ohälsa förorsakad av levnadsvanor är vanligare i grupper med sämre socioekonomiska förhållanden. Såväl organisationers förmåga att kommunicera hälsorelaterad information som människors förutsättningar att ta den till sig skiljer sig åt vilket påverkar individers beslut kring hälsa, levnadsvanor och vård. Anställning och goda arbetsförhållanden stärker personlig utveckling, hälsa och välbefinnande medan arbetslöshet och en mindre gynnsam arbetsmiljö ökar risken för ohälsa.

Västra Götalandsregionen ska skapa förutsättningar för en hälsosam livsstil och goda levnadsvanor hos befolkningen och våra medarbetare inom såväl hälso- och sjukvård som kultur och det regionala utvecklingsuppdraget. Vår information och kommunikation ska anpassas utifrån varje individs förutsättningar att ta den till sig. Våra lokaler och miljöer ska vara hälsofrämjande och stimulera rörelseglädje. Som arbetsgivare ska Västra Götalandsregionen arbeta för en god och hälsofrämjande arbetsmiljö för samtliga medarbetare.

Indikatorer

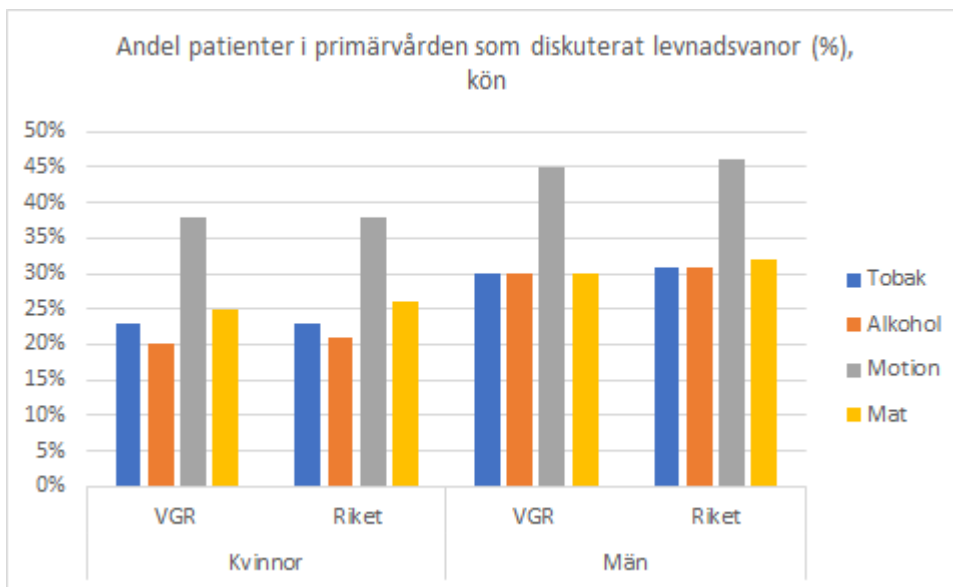
Patienter som diskuterat levnadsvanor med primärvården

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
47%	55%

Skillnader mellan kvinnor och män:

Diagrammet visar att män i högre utsträckning diskuterar levnadsvanor jämfört med vad kvinnor gör och särskilt motions- och alkoholvanor.

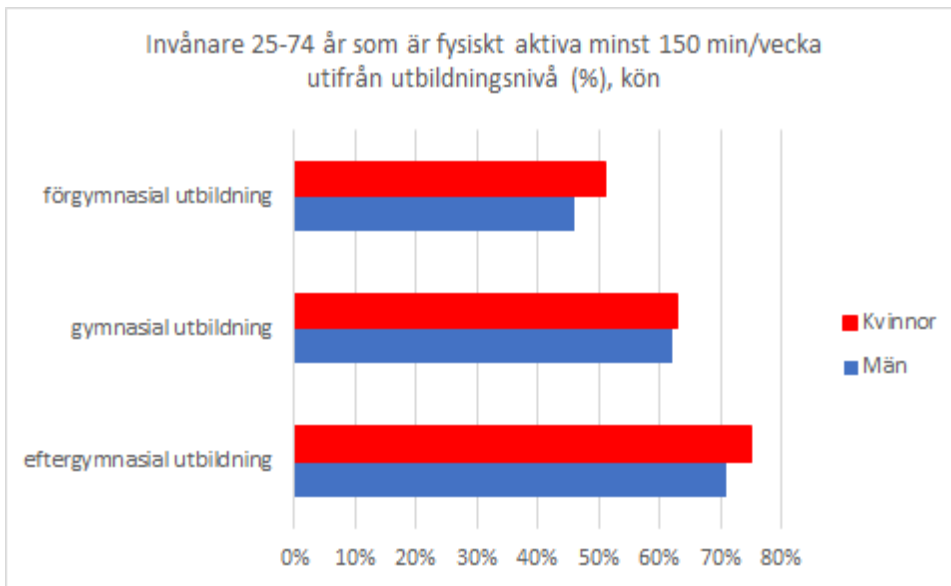
Andel invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
64%	66%

Skillnader mellan kvinnor och män utifrån utbildningsnivå:

En majoritet bland både kvinnor och män uppger att de är fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka, vilket är i linje med rekommendationerna för fysisk aktivitet. Det är stora skillnader utifrån utbildningsnivå, ju lägre utbildningsnivå desto mindre fysiskt aktiva. Det finns däremot inga skillnader jämfört med riket och socioekonomiskt liknande regioner.

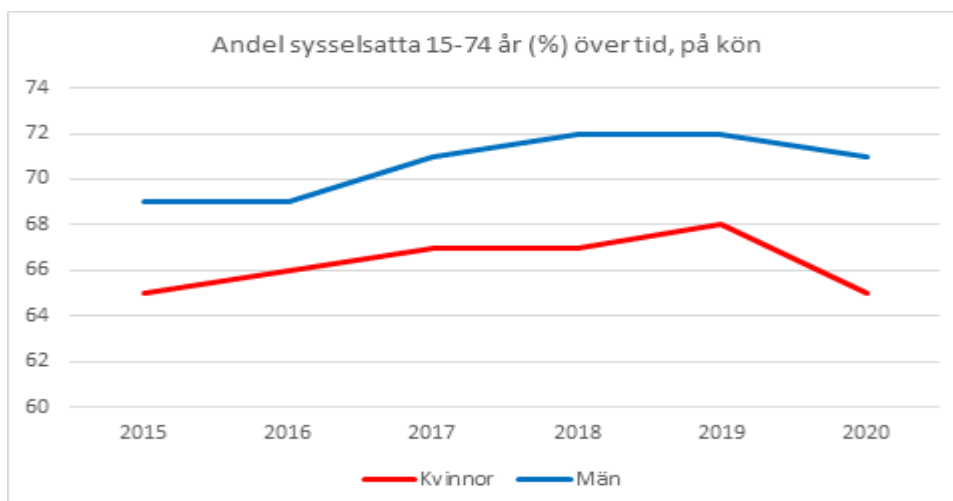
Sysselsättningsgrad

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

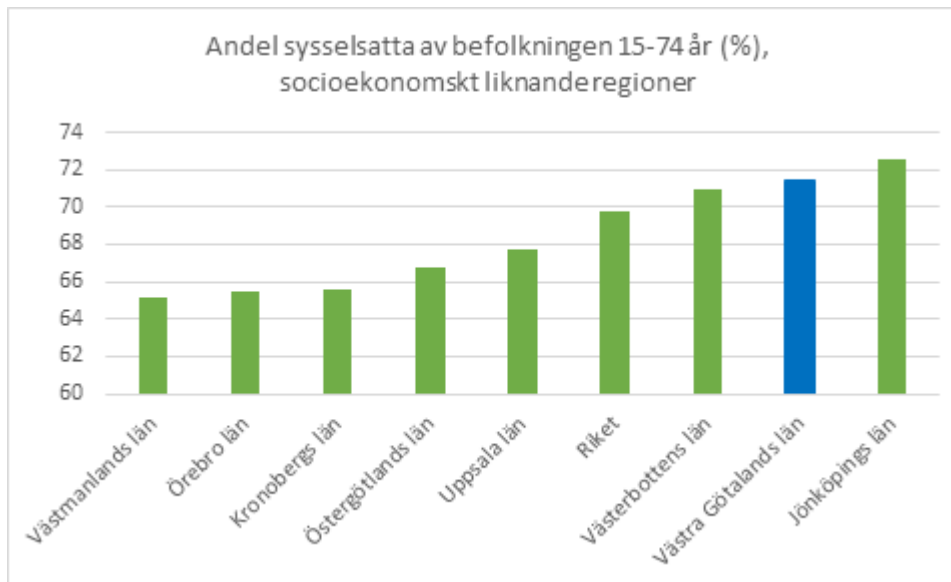
Kvinnor	Män
65%	71%

Utveckling över tid:

Diagrammet visar att andelen sysselsatta män är högre än kvinnor, sysselsättningen har dock gått ner det senaste året för samtliga.

Jämförelse med andra socioekonomiskt liknande regioner:

Mål 2: Jämlikhet och lika rättigheter

- Orättfärdiga skillnader i livsvillkor och tillgång till mänskliga rättigheter för invånarna i Västra Götaland ska minska till år 2030.

Alla människor har, i enlighet med konventionerna om mänskliga rättigheter, samma värde och rättigheter. Jämlikhet är också grundläggande i det nationella folkhälsomålet om en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. Invånare i Västra Götaland har olika livsvillkor och förutsättningar för hälsa och ett gott liv. Alla har till exempel inte samma möjlighet att vara delaktiga i samhället, att ta del av information eller att leva ett hälsosamt liv.

Västra Götalandsregionen kan bidra till jämlika förutsättningar för både invånare och medarbetare genom att arbeta systematiskt med att identifiera, analysera och åtgärda orättfärdiga skillnader. För att klara det behöver vi ha en god kunskap om människors förutsättningar och rättigheter.

Indikatorer

Ekonomisk ojämlikhet

Ekonomisk jämlikhet mäts med hjälp av hushållens disponibla inkomster. Siffran beskriver spridningen av tillgängliga ekonomiska resurser och inkluderar hela befolkningen, även de grupper som inte har förvärvsinkomster. Ju högre värde desto ojämna är inkomsterna fördelade

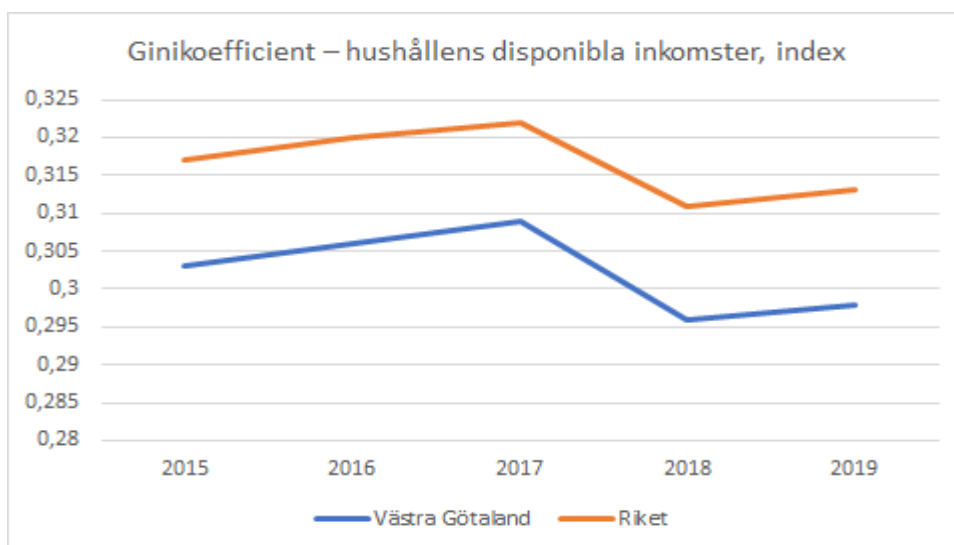
Målsättning: Minskande trend

Nuläge:

Västra Götaland

0,298

Utveckling över tid:

Diagrammet visar att skillnaderna mellan hushållen i Västra Götaland är mindre än för riket.

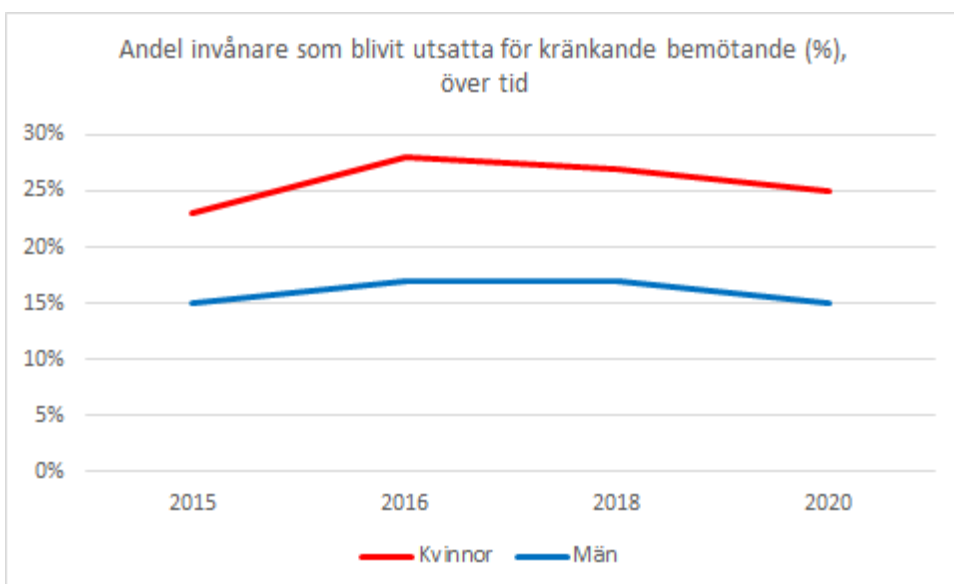
Invånarnas upplevelse av utsatthet för kränkande bemötande

Målsättning: Minskande trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
25%	15%

Utveckling över tid:

Diagrammet visar att andel invånare som blivit utsatta för kränkande särbehandling har minskat något. Skillnader finns mellan kvinnor och män där kvinnorna utsätts i större utsträckning.

Delmål 2.1: Främja kunskap om jämlikhet och rättigheter

Kunskap om olika människors förutsättningar, skillnader i hälsoutfall, diskriminering och mänskliga rättigheter är viktigt för att kunna minska ojämlikheten och öka den sociala hållbarheten. Normer styr hur arbetsplatser, verksamheter och hela samhället formas. När normerna är öppna och inkluderande skapas goda förutsättningar för varje individ att tillgodogöra sig sina rättigheter och för ett socialt hållbart samhälle. Okunskap om stereotypa normer riskerar däremot att bidra till stress, marginalisering och ohälsa för de individer som inte inkluderas.

Medarbetare i Västra Götalandsregionen ska ha kunskap om hur ojämlika strukturer påverkar människors hälsa och livsvillkor samt hur våra egna normer och erfarenheter kan påverka mötet med andra. Genom kunskap om hur vi främjar jämlika förutsättningar för invånare och medarbetare kan vi stärka rättigheterna för varje enskild människa, arbeta mer resurseffektivt och nå dem som behöver oss mest. Vi ska aktivt informera invånarna, oavsett ålder, om sina rättigheter inom Västra Götalandsregionens verksamheter samt vart det går att vända sig om rättigheterna inte tillgodoses.

Indikatorer

Antal förvaltningar och bolag som i årsredovisning uppger att de genomfört kunskapshöjande insatser om jämlikhet och/eller mänskliga rättigheter

Målsättning: 100%

Nuläge:

VGR

Utgångsvärde saknas

Delmål 2.2: Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader

Offentliga myndigheter i Sverige är skyldiga att veta att de levererar en jämlik service och bidrar till goda och jämlika livsvillkor för alla. Lagen ställer till exempel krav på att all offentlig statistik är könsuppdelad för att synliggöra om det finns orättfärdiga skillnader mellan kvinnor och män. Det är också viktigt att identifiera andra orättfärdiga skillnader och diskriminering som skillnader mellan personer som har kort och lång utbildning, olika

bostadsorter, olika socioekonomiska förutsättningar, olika åldrar, funktionalitet, sexuell läggning, religion, hudfärg eller födelseländer.

Västra Götalandsregionen ska arbeta systematiskt med data för att identifiera eventuella skillnader mellan grupper i exempelvis vårdkonsumtion, resande, deltagande i kulturlivet, lön, karriärutveckling och hälsa. Vi ska analysera vad skillnaderna kan bero på, om de är ett problem, vilka konsekvenser de kan få för invånare eller medarbetare samt vad vi kan göra för att minska eller kompensera för skillnaderna.

Indikatorer

Andel ärenden till regionstyrelsen som hänvisar till genomförd barnkonsekvensanalys

Målsättning: Positiv trend

Nuläge:

VGR
0

Andel ärenden till regionstyrelsen som redovisar könsuppdelad statistik där det är relevant

Målsättning: Positiv trend

Nuläge:

VGR
Utgångsvärde saknas

Delmål 2.3: Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet

Inkludering handlar om att förändra miljö, verksamhet eller bemötande och anpassa efter individens förutsättningar för att skapa större jämlikhet. Det kan finnas många hinder för att ta del av hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur eller att vara inkluderad på arbetsplatsen på jämlika villkor. Det kan handla om fysiska hinder, om geografiska avstånd eller hinder knutna till kunskap, språk, förståelse, ekonomi, tillit eller om exkluderande normer.

I Västra Götalandsregionen ska vi planera med människan i centrum och alla ska kunna ta del av verksamheten på jämlika villkor. Enkelt avhjälpna hinder ska åtgärdas och miljöer ska vara fysiskt tillgängliga. Information ska finnas i tillgängliga format och på olika språk

samt ha bilder som inkluderar och speglar hela befolkningen. Vi ska arbeta aktivt för att nå grupper som är i behov av vår verksamhet men som vi idag inte når. Som arbetsgivare ska Västra Götalandsregionen arbeta med aktiva åtgärder mot diskriminering för att skapa jämlika förutsättningar för alla medarbetare.

Indikatorer

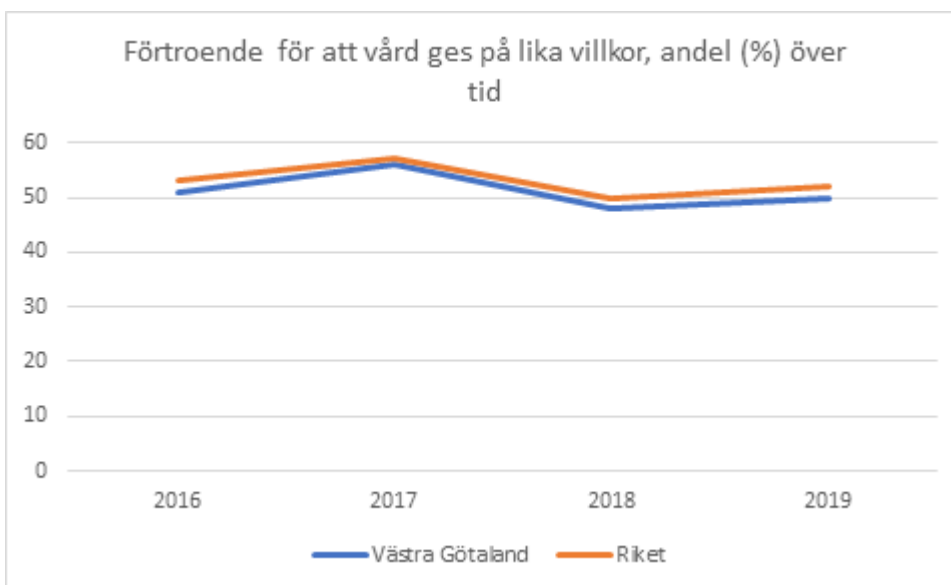
Andel i befolkningen som har förtroende för att vård ges på lika villkor

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
46%	56%

Utveckling över tid:

Diagrammet visar att förtroendet för att vård ges på lika villkor har planat ut det senaste året. Det finns inga skillnader jämfört med riket.

Andel medarbetare som upplevt sig utsatta för diskriminering i arbetet

Frågorna beskriver upplevelser kring kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier, hot och våld, sådant som inte accepteras i verksamheten.

Målsättning: Minskande trend och minskande skillnader

Nuläge:

Kränkande särbehandling	Diskriminering
8%	2%

Utveckling över tid:

Jämfört med tidigare mätning har bägge variablerna minskat med en procentenhet.

Mål 3: Tillit, trygghet och delaktighet

- Tillit, trygghet och delaktighet bland invånarna i Västra Götaland ska öka till år 2030.

Tillit, trygghet och delaktighet är centrala delar i ett socialt hållbart samhälle. Människor som har tillit till staten och offentlig sektor tenderar även att lita mer på andra människor. Samhällen med hög nivå av trygghet och tillit har också en bättre folkhälsa. I ett socialt hållbart samhälle fungerar tillit som ett sammanhållande kitt medan bristande tillit bidrar till misstänksamhet, segregation och korruption. Ett viktigt uttryck för tilltron till samhället och demokratin är att invånarna i Västra Götalandsregionen utnyttjar rätten att rösta.

Västra Götalandsregionen kan bidra till tillit, trygghet och delaktighet bland annat genom att utveckla arbetet med dialog och inflytande, att förebygga och identifiera utsatthet för våld samt säkerställa transparens och ansvarstagande inom verksamheten och kring politiska beslut.

Indikatorer

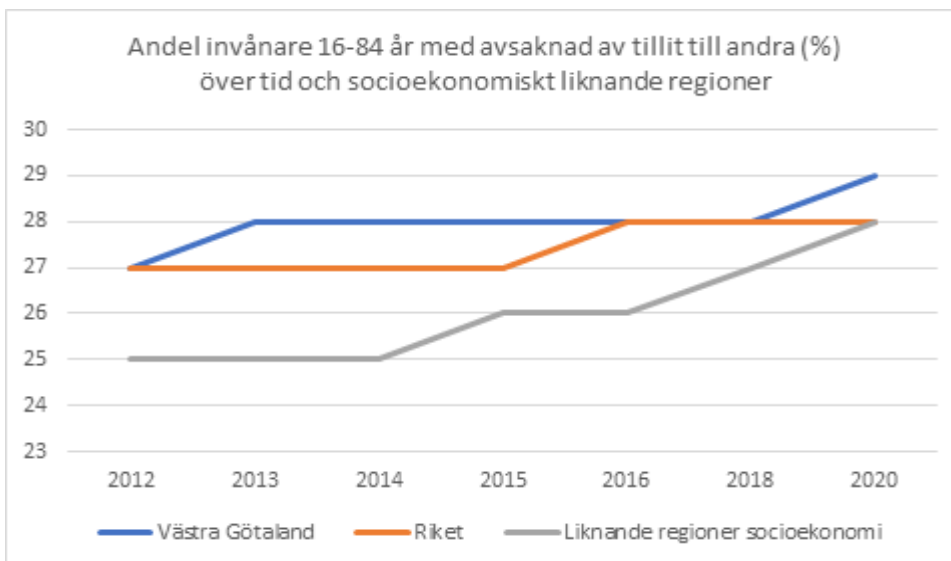
Andel invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra

Målsättning: Minskande trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
28%	30%

Utveckling över tid och jämförelse med andra regioner:

Diagrammet visar att invånare i Västra Götaland upplever lägre tillit än jämfört med riket och att det blivit sämre över tid.

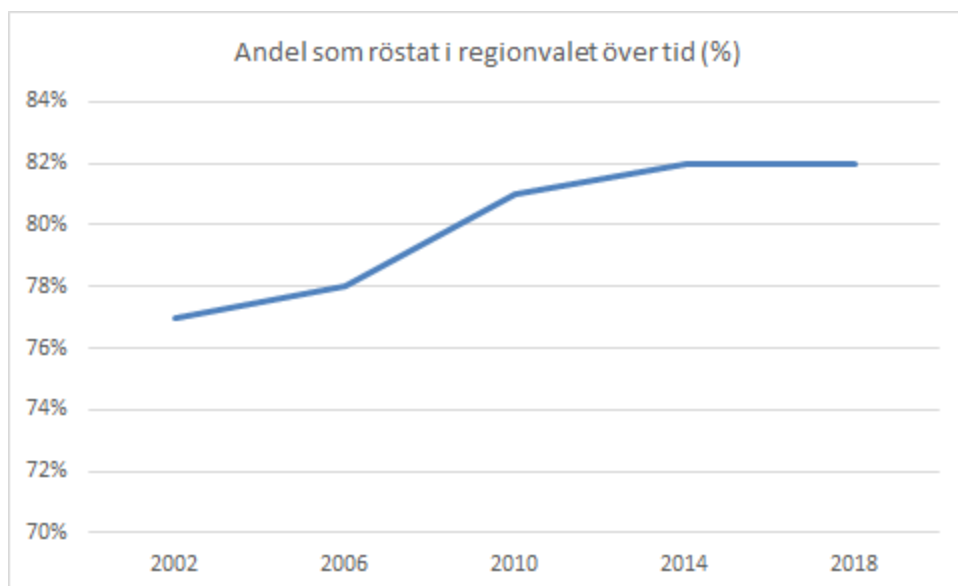
Valdeltagande i senaste regionvalet

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
85%	82%

Utveckling över tid:

Delmål 3.1: Främja ansvarstagande och transparent organisation

När myndigheters bemötande bygger på respekt, likvärdig service och likvärdig fördelning av resurser stärker det individens egenmakt och tillit till andra. Det ökar möjligheten för inflytande och inkludering. En transparent organisation med god insyn för invånarna minskar risken för korruption och misstänksamhet vilket minskar belastningen av de frågor eller överklaganden som kommer på grund av otydligheter. Offentlighetsprincipen är en grundläggande princip för Sveriges statsskick, och innebär bland annat att alla har rätt att ta del av allmänna handlingar

Västra Götalandsregionen ska vara transparent med vem som fattar beslut, om och hur beslut kan överklagas, var invånare kan vända sig med frågor eller synpunkter och hur

invånare kan få kontakt med politiker och tjänstepersoner för dialog. Vi ska arbeta med klarspråk för att både beslutsfattare och tjänstepersoner ska vara trygga med att våra beslut och prioriteringar är transparenta och begripliga. Vi ska ställa etiska och sociala krav i samtliga upphandlingar och systematiskt följa upp de krav vi har ställt. Som arbetsgivare ska vi vara transparenta och ansvarstagande med tydliga kriterier vid rekrytering och för karriär- och löneutveckling.

Indikatorer

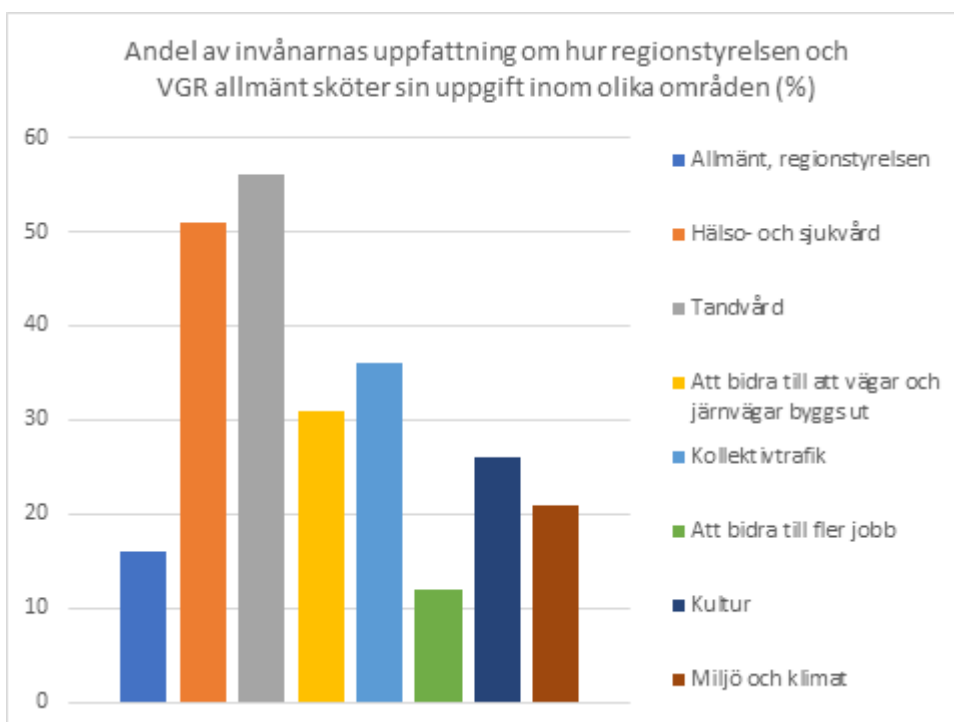
Andel invånare som tycker att Västra Götalandsregionen sköter sina uppgifter

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
16%	17%

Jämförelse olika områden:

Diagrammet visar att invånarna i Västra Götaland är mest nöjda med tandvård och hälso- och sjukvård.

Andel av prioriterade upphandlingar där krav på social hållbarhet utöver uppförandekoden ställts och följts upp

Målsättning: 100%

Nuläge:

VGR
Utgångsvärde saknas

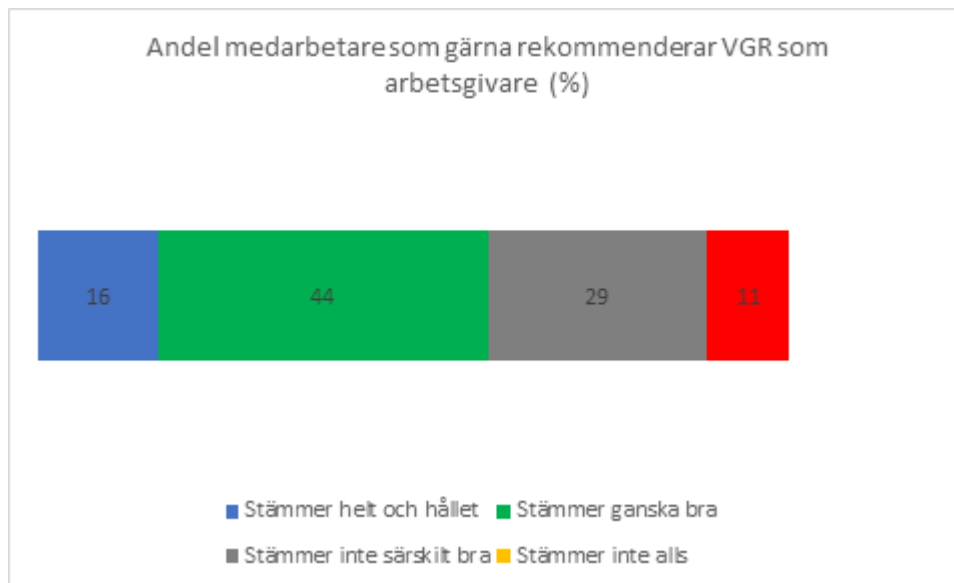
Andel medarbetare som skulle rekommendera Västra Götalandsregionen som arbetsgivare

Målsättning: Positiv trend och minskande skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
60%	59%

Fördelning av svar:

Diagrammet visar att majoriteten av medarbetarna skulle rekommendera VGR som arbetsgivare.

Delmål 3.2: Motverka tvång, kränkningar, hot och våld

Att invånarna känner sig trygga i sitt eget hem, i sitt närområde och i samhället är en förutsättning för social hållbarhet. Människor riskerar att utsättas för hot, våld, kränkningar och övergrepp i många och skiftande sammanhang, både fysiskt och digitalt. Allt våld är ett hot mot det demokratiska samhället, i synnerhet hot och hat mot förtroendevalda som kan

leda till att färre vågar vara politiskt aktiva, engagera sig i politiskt känsliga frågor eller delta i den offentliga debatten. I FN:s granskningar har Sverige fått kritik kopplat till brister i användning och uppföljning av tvångsmetoder inom psykiatrisk verksamhet.

I Västra Götalandsregionen ska vi ta ansvar för att tidigt upptäcka och skydda invånare och medarbetare från tvång, kränkningar, hot och våld samt erbjuda vård och stöd för de som utsatts. Västra Götalandsregionens ska också arbeta systematiskt för att motverka kränkningar, trakasserier, hot och våld mot förtroendevalda. Inom psykiatrin arbetar vi aktivt med en nollvision om tvångsåtgärder. Som arbetsgivare och utbildningsanordnare ska vi ta ansvar för att motverka kränkningar och sexuella trakasserier och ha rutiner för arbetet som alla ska känna till.

Indikatorer

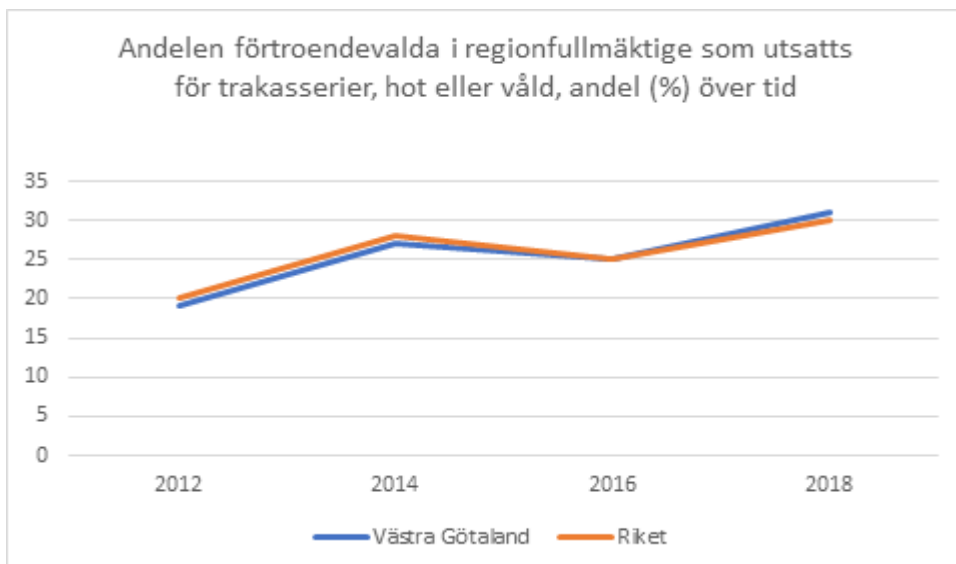
Andel förtroendevalda i regionfullmäktige som utsatts för trakasserier, hot eller våld

Målsättning: Minskande trend

Nuläge:

Kvinnor	Män
34%	29%

Utveckling över tid:

Diagrammet visar att andelen förtroendevalda i regionfullmäktige som utsatts för trakasserier, hot eller våld ökar precis som för riket.

Antal hälso- och sjukvårdsverksamheter (primärvård och länssjukvård) som ställer rutinemässiga frågor om våld i nära relation

Målsättning: Årlig ökning

Nuläge:

VGR
500

Andel medarbetare som inte vet vart de ska vända sig för att anmäla utsatthet för diskriminering på arbetsplatsen

Målsättning: Minskande trend

Nuläge:

VGR
11%

Delmål 3.3: Främja medskapande och dialog

Att vara delaktig och inkluderad i frågor som berör en själv, den egna situationen och samhällets utveckling är en mänsklig rättighet. Delaktighet är i sig hälsofrämjande och ökar människors engagemang samt tilltron till det demokratiska systemet. Medskapande i samhälls- och verksamhetsutveckling är också en förutsättning för effektivt resursutnyttjande. Genom att involvera användaren säkerställs att de tjänster som tas fram fungerar och uppskattas av dem som verksamheten finns till för.

I Västra Götalandsregionen ska vi skapa förutsättningar för delaktighet för medarbetare, patienter, resenärer, deltagare och besökare samt dialog och samråd med invånare och det civila samhällets organisationer. I all dialog ska det vara tydligt vad dialogen handlar om, vad som är möjligt att påverka och hur beslut kommer att fattas. Dialogen ska beaktas i det fortsatta arbetet och resultatet ska återkopplas till de som medverkat. I hälso- och sjukvården ska vi använda ett personcentrerat arbetssätt och se patienten som en person som är mer än sin sjukdom, vilket ger positiva effekter för både individ och organisation.

Indikatorer

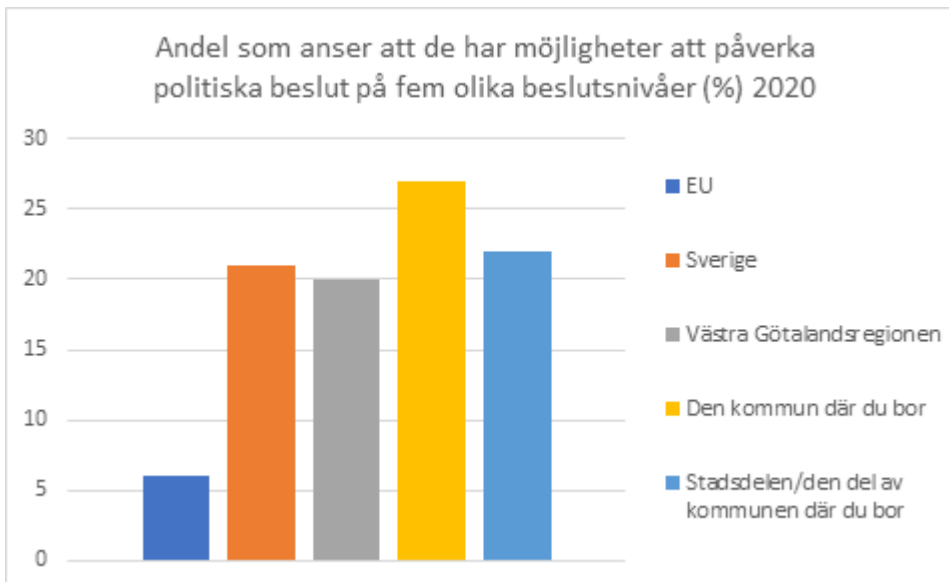
Andel invånare som anser att de har möjligheter att påverka politiska beslut

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
20%	19%

Jämförelse olika beslutsnivåer:

Diagrammet visar att invånarna anser att de har möjlighet att påverka politiska beslut i den kommun man bor i.

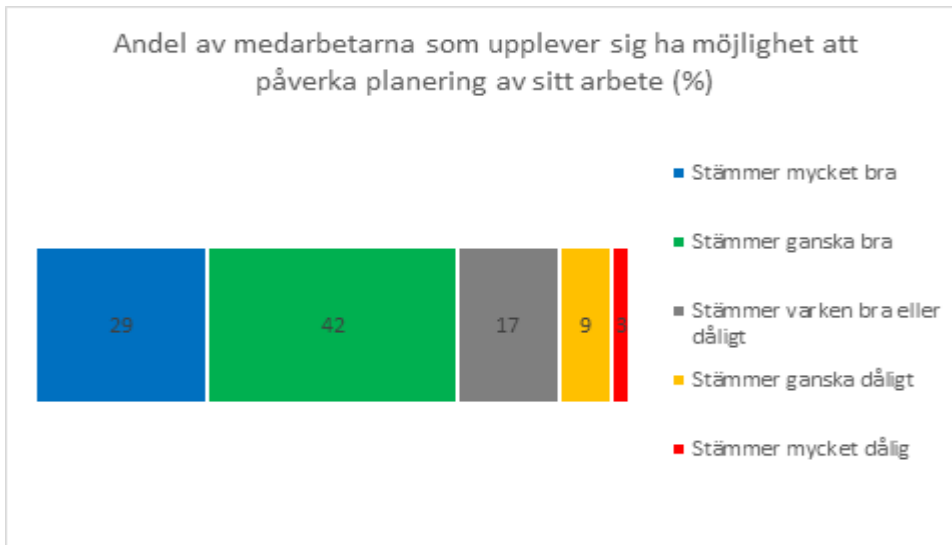
Andel medarbetare som upplever sig ha möjlighet att påverka planering av arbetet

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

VGR
71%

Fördelning av svar:

Diagrammet visar att majoriteten av medarbetarna upplever sig ha möjlighet att påverka planering av sitt arbete.

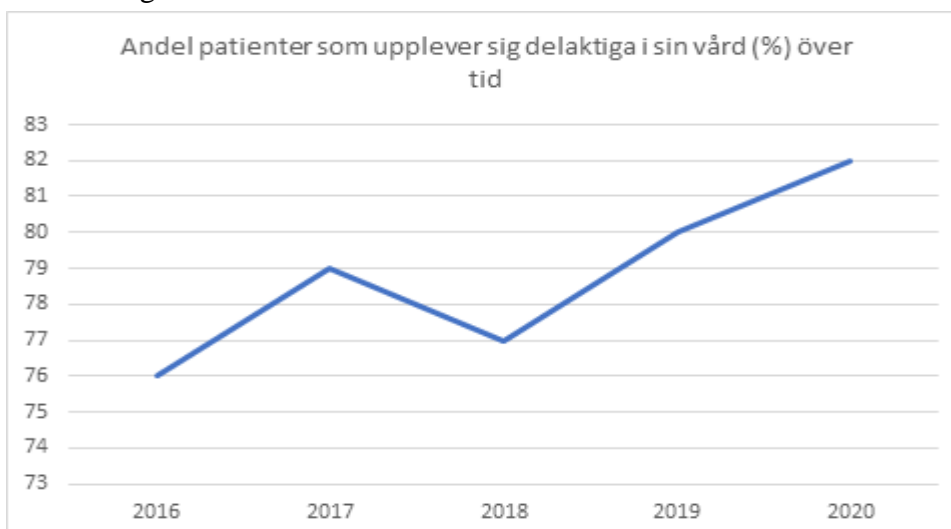
Andel patienter som upplever sig delaktiga i sin vård

Målsättning: Positiv trend och minskade skillnader

Nuläge:

Kvinnor	Män
82%	83%

Utveckling över tid:

Diagrammet visar att andelen patienter som upplever sig vara delaktiga i sin vård har ökat markant på senare år.

Översikt indikatorer, källor och resultat

Mål/ Delmål	Indikator	Källor	Målsättning	Värde
1	Medellivslängd	Kolada 2020	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 84 år M: 81 år
	Andel invånare som bedömer sitt allmänna hälsotillstånd som bra	Enkätundersökning Hälsa på lika villkor (HLV) /Kolada	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 70% M: 74%
1:1	Andel barn inskrivna på BVC som fått första hembesöket	Centrala Barnhälsovården i VGR, 2020	100%	64%
	Antal barn och unga som deltagit i kulturaktivitet	Kulturstrategi VGR, 2020	Positiv trend och minskade skillnader	343 600
	Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet	Kolada, 2020	Positiv trend och minskade skillnader	Fl: 84% P: 82%
1:2	Upplevd ensamhet 65–84 år	Enkätundersökning Hälsa på lika villkor (HLV) /HLV i VGR	Minskande trend och minskade skillnader	Kv: 6% M: 3%
	Andel invånare 65 + som har deltagit i kulturaktivitet minst en gång per kvartal	Västsvenska SOM-undersökningen 2020	Positiv trend och minskade skillnader	Läst bok: Kv: 76%, M: 59% Teater: Kv: 5%, M: 4% Rock-/popkonsert: Kv: 1%, M: 2% Opera/musikal/dans: Kv: 5%, M: 3%
	Antal fallskador per 100 000 invånare bland invånare 65+	Kolada, 2020	Minskande trend och minskade skillnader	Kv: 3217 M: 2257
1:3	Andel invånare med gott psykiskt välbefinnande	Enkätundersökning Hälsa på lika villkor (HLV) /Kolada	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 86% M: 87%

Mål/ Delmål	Indikator	Källor	Målsättning	Värde
	Andel startade utredningar och behandlingar inom 30 dagar i barn- och ungdomspsykiatri	Väntetider i vården, SKR via Vården i siffror/Kolada, 2020	Positiv trend och minskade skillnader	64%
	Hållbart medarbetarengagemang HME	VGR Medarbetarenkät	Positiv trend och minskade skillnader	78%
1:4	Patienter som diskuterat levnadsvanor med primärvården	Nationell patientenkät, Sveriges kommuner och regioner (SKR)/Kolada	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 47% M: 55%
	Andel invånare 16–84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka	Enkätundersökning Hälsa på lika villkor (HLV) /Kolada, 2020	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 64% M: 66%
	Sysselsättningsgrad	SCB, 2020	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 65% M: 71%
2	Ekonomisk ojämlikhet	Kolada, 2019	Minskande trend	0,298
	Invånarnas upplevelse av utsatthet för kränkande bemötande	Enkätundersökning Hälsa på lika villkor (HLV) /Kolada	Minskande trend och minskade skillnader	Kv: 25% M: 15%
2:1	Antal förvaltningar och bolag som i årsredovisning uppger att de genomfört kunskapshöjande insatser om jämlikhet och/eller mänskliga rättigheter	Intern undersökning VGR	100%	Utgångsvärde saknas
2:2	Andel ärenden till regionstyrelsen som hänvisar till genomförd barnkonsekvensanalys	Intern undersökning VGR	Positiv trend	0
	Andel ärenden till regionstyrelsen som redovisar könsuppdelad statistik där det är relevant	Intern undersökning VGR	Positiv trend	Utgångsvärde saknas

Mål/ Delmål	Indikator	Källor	Målsättning	Värde
2:3	Andel i befolkningen som har förtroende för att vård ges på lika villkor	Kolada, 2020	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 46% M: 56%
	Andel medarbetare som upplevt sig utsatta för diskriminering i arbetet	VGR Medarbetarenkät	Minskande trend och minskade skillnader	Kränkande särbehandling: 8% Diskriminering: 2%
3	Andel invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra	Enkätundersökning Hälsa på lika villkor (HLV) /Kolada	Minskande trend och minskade skillnader	Kv: 28% M: 30%
	Valdeltagande i senaste regionvalet	SCB	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 85% M: 82%
3:1	Andel invånare som tycker att Västra Götalandsregionen sköter sina uppgifter	Västsvenska SOM-undersökningen 2020	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 16% M: 17%
	Andel av prioriterade upphandlingar där krav på social hållbarhet utöver uppförandekoden ställts och följts upp	Intern undersökning VGR	100%	Utgångsvärde saknas
	Andel medarbetare som skulle rekommendera Västra Götalandsregionen som arbetsgivare	VGR Medarbetarenkät	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 60% M: 59%
3:2	Andel förtroendevalda i regionfullmäktige som utsatts för trakasserier, hot eller våld	Brå 2018, Kolada	Minskande trend	Kv: 34% M: 29%
	Antal hälso- och sjukvårdsverksamheter (primärvård och länssjukvård) som ställer rutinemässiga frågor om våld i nära relation	VKV i VGR	Årlig ökning	500
	Andel medarbetare som inte vet vart de ska vända sig för att anmäla utsatthet för diskriminering på arbetsplatsen	VGR Medarbetarenkät	Minskande trend	11%

Mål/ Delmål	Indikator	Källor	Målsättning	Värde
3:3	Andel invånare som anser att de har möjligheter att påverka politiska beslut	Västsvenska SOM-undersökningen 2020	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 20% M: 19%
	Andel medarbetare som upplever sig ha möjlighet att påverka planering av arbetet	VGR Medarbetarenkät	Positiv trend och minskade skillnader	71%
	Andel patienter som upplever sig delaktiga i sin vård	Nationell patientenkät, Sveriges kommuner och regioner (SKR)	Positiv trend och minskade skillnader	Kv: 82% M: 83%

2021-08-31

Dokumentnamn: Mål för social hållbarhet: Nuläge 2021

Kontaktpersoner:

Maria Gäbel maria.gabel@vgregion.se

Ylva Bryngelsson ylva.bryngelsson@vgregion.se

Koncernkontoret Regional utveckling Social hållbarhet

